N°. 2993 1857.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *ƒ* 5.00; voor de buitensteden *ƒ* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 5 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *ƒ* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 4 Maart.

Men verzoekt ons, en wij voldoen gaarne aan het ons te kennen gegeven verlangen, uit de *Katholieke Nederlandsche Stemmen* over te nemen in onze kolommen het volgende artikel over den Evangelischen Volksalmanak, uitgegeven door de Evangelische Maatschappij. Jaargang 1857.

»In ons vorig N°. gewaagden wij, met een enkel woord, van den Almanak der Evangelische Maatschappij. Het is ons om meer dan eene reden noodig voorgekomen, onze lezers met dit lettergewrocht der Gronigers nader bekend te maken. Zoowel de inhoud, als de wijze, waarop over de katholieke Kerk en bijzonder over hare priesters gesproken wordt, verdienen onze aandacht.

»Gelijk andere Almanakken, zoo ook dit Jaarboekje, een kalender doch van een nieuw maaksel, opent het tooneel.

»Zoo zal in de Kerk der Evangelische Maatschappij b. v. van 15—28 Feb. de gedachtenis gevierd worden der volgende godzaligen.

15. Jacob van Loo. — Verbrand te Rijssel 1561.
16. Mathias Desubas — pred. in de woestijn 1746.
17. Patricius Hamelton — eerste Evang. martelaar in Schotland 1528.
18. Luther — 1546.
19. Mesrop — Leeraar der Armenische Kerk 441.
20. Sadoth — Bisschop van Seleucia 346.
21. Mauritius — Hoofdman 70 sold. onder Diocl.
22. Bart Ziegenbalg. Zend. in Tranguebar 1719.
24. Mathias. Apostel.
25. Jo. Nieuwenhuizen. Stichter d. Maatsch. t. N. v. 't A.
26. Berthold Haller, Hervormer te Bern.
27. Jan de Graaf, verbrand te Hulst 1565.
28. Joh. de Monte Corvino — Apostel der Tartaren.

»Wij twijfelen er niet aan, of, zoo de Evangelische Maatschappij nog eenigen tijd haar leven rekt, zal ze later naast Bart Ziegenbalg en Nieuwenhuizen, in den kalender opnemen: J. P. de Keijser, Sticht. d. Ev. Maats. martel. van 't hartebloed 1853.
Dr. P. Hofstede de Groot, ijveraar v. de Herv. in Nederl.

»De kalender heeft ook nog dit verdienstelijke, dat onder aan de bladzijden de *schijngestalten* der maan worden opgegeven!

»Nu volgen: verslagen der christelijke maatschappijen in Nederland, mengelwerk, proza, poëzij en snippers.

»Het doel der Evangelische Maatschappij wordt in art. 1 van het Reglement in dezer voege opgegeven: »Haar doel is, hen (de Roomsch-Katholieken) het evangelie te doen kennen en tot evangelische gezindheid op te leiden; niet zoo zeer hen tot eenig protestantsch kerkgenootschap over te halen."

»En met welke middelen werken wij? Br.! onze ondervinding is, dat bij vele Roomschen onder ons het hart gaat boven hunne tegen het Evangelie aandruischende kerkleer en zij uit zichzelve het Evangelisch onderrigt genegen zijn, maar dat zoodra de Priesters het gewaar worden, zij door deze met geweld en dreiging worden aangevallen. Van deze Priestermagt zijn in ons vaderland reeds zeer vele ontzettende voorbeelden aan vele plaatsen, getuige de berigten onzer arbeiders, waarbij [illegible] na dit geschreven te hebben, niet nalaten kan, de doordringende taal van pater Frentrop's bestrijder te herinneren. Daarom trachten wij hun die zich dan door vrees laten weerhouden de oogen te openen, zonder ophouden en in heilige overtuiging van pligt, de oogen te openen voor die gevaarlijke dwingelandij van het menschengezag in zaken van godsdienst, waken en werken en bidden wij (want vanwaar licht bij zoo dreigende duisternis dan van onzen God en Vader?) bidden en werken wij onvermoeid, dat niet die in het buitenland en in den geest der dwaling wortelende [illegible] het goede zaad in ons vaderland overvleugele en verstikke [illegible] ten wij ons dat onze goede volksgeest (ook in dit opzigt niet worde uitgedoofd. — Wetende dat men hier voor verstand en hart beide, voedsel verlangt, behartigen wij alles wat tot bevordering van verlichte kennis en ware vroomheid strekken kan, opdat de vijand zoowel als het wapen onzes strijds regt gekend en een goede strijd gestreden worde. Daarom was ons welkom alles wat in dezen geest geschreven werd, welkom de schriften ons door onze medeleden Alb. van Toorenenbergen en dr. Zaalberg ten geschenke vereerd en gaven wij aanbeveling aan het door onze Leydsche Broeders opgestelde *onderwijsboekje over de leer der geschiedenis en leer der R. Kerk en Prot. Kerkgenootschappen* (Leyden, Gebr. v. d Hoek, 1856), hetwelk echter onze aanbeveling niet van noode heeft. Ook kan het plan tot uitgave eener Evang. Bibliotheek, he besluit om voor eene bepaalde som boekwerken aan te schaffen en aan onze arbeiders ter bestudering uit te leenen, de trant onzer eigene geschriften en de keuze van andere stukjes, waarbij wij zorgen dat steeds onontbeerlijke strijdschriften gepaard blijven gaan met thetische en in gemoedelijken toon gestelde — dit alles kan ten bewijze strekken dat het ons om aankweeking van waarheid en godzaligheid te doen is."

»Ook de Almanak, waarvan 10,000 exemplaren verspreid worden, moet dienen om godzaligheid onder de Roomschen te bevorderen; en op welke wijze?

»Door den Katholieken haat en afkeer voor hunne zielzorgers in te boezemen. Een artikel van Hofstede de Groot, getiteld »Medelijden met Rome's priesters," kan geene andere strekking hebben.

»Het seminarieleven, het onderwijs, de openbare levenstoestand des priesters; 't is alles verderfelijk: de geestelijke zelf is zoo diep gezonken, dat, zal hij evangelisch christen worden, dan behoeft hij tweemaal een wedergeboorte; eerst moet hij van priester weder een mensch, en dan van mensch weder een christen worden. Hij is onnatuurlijker dan de Pharizeën.....!

»Daarbij kan hij niet gelooven, hopen en beminnen! En waarom niet, [illegible]! Wij geven 't u als een raadsel [illegible] als ge [illegible] priester is immers niet getrouwd?! En waar zal hij leeren gelooven, tenzij aan het ziekbed eener beminde echtgenoote, en waar zal hij leeren hopen, tenzij aan de geopende groeve, waarin het lijk van een veel belovend kind zal nederdalen? En waar zal hij leeren beminnen, tenzij in 't teregt brengen van een kwaden jongen?

»Ach! ach! zoo roept de groote moralist, de doctor theologiae Hofstede de Groot: »Ach! die ongelukkigen! Hoe moeten wij hen met medelijden gadeslaan en het stelsel verfoeijen, dat hun aldus het beste voedingsmiddel voor den hemel, dat wij hebben, geheel ontrooft."

»Paulus heeft wel gewenscht, dat allen mogten zijn gelijk hij, ongehuwd; hij was van gevoelen, dat de ongehuwde meer bezorgd was voor hetgeen des Heeren is, dan de gehuwde, die zijne wederhelft zoekt te behagen: — doch wie was Paulus tegenover Hofstede de Groot?

»Mannen, die zoo diep gezonken zijn in 't vleeschlijke, dat zij zich geen geloof, hoop en liefde kunnen denken, zonder vrouw en kinderen; die vrouw en kinderen beschouwen als de beste opvoedingsmiddelen ten hemel, willen optreden om godzaligheid onder de Roomschen te bevorderen! Geloof, hoop en liefde — die goddelijke deugden, bestemd om onze zielen alleen met God bezig te houden; geloof, hoop en liefde, wier object en motief alleen God is, zonder 't welk ze zouden ophouden goddelijke deugden te zijn, zij, die ons boven 't aardsche moeten verheffen, van 't aardsche moeten zuiveren, kunnen niet meer beoefend worden, zonder tusschenkomst van vrouw en kinderen! Mijn God!..... wat is er van de moraal geworden, nadat de dogmatiek verklaard heeft, dat Jesus Christus geene leer gewild, geene leer verkondigd heeft? Wat verheft die school nog — wij vragen het aan denkende Protestanten — boven het heidendom? — en zij wil de Roomschen opleiden tot *Evangelische gezindheid!....*

»V. T. geeft een keurig stukje, getiteld: »Of de Heiligen voor ons bidden." Bij de beantwoording dezer vraag, zijn de heeren predikanten ietwat veranderd. Vroeger was de voorbede der Heiligen een inbreuk op het middelaarschap van Christus. Pater Frentrop heeft dit anders geleerd! — Wat de Jesuiten nog invloed uitoefenen in Nederland, zelfs op de Groninger school! Dit is niet meer alzoo: zij bidden wel voor ons, maar zij kunnen onze stem niet hooren, en zegt men, God kan wel maken, dat zij dit hooren, dan geeft onze V. T. het snuggere antwoord: »*doet God alles wat Hij vermag, dan gaat geen mensch verloren, dan zal ook de duivel zalig worden, ja, koeijen en paarden zullen in den Hemel komen; want zulke dingen zijn ook wel mogelijk.*"

»Wij hebben dit argument medegedeeld om onze lezers in staat te stellen, over den verheven stijl en den keurigen redeneertrant van het Jaarboekje te kunnen oordeelen.

»Wij willen de Waldenzers en de Bartholomeus-nacht, de overige proza en poëzie stilzwijgend voorbijgaan. We willen enkel in 't licht stellen, op welke wijze hoogleeraren en befaamde predikanten te werk gaan, om, gelijk zij zeggen: godzaligheid onder de Roomschen te bevorderen.

»Wat zoude er eene kreet van verontwaardiging opgaan, zoo de katholieke priesters een dergelijk Jaarboekje uitgaven, onder voorwendsel van godzaligheid onder de Protestanten te bevorderen, in 't welk zij, (gelijk in dit) b. v. de predikanten op de volgende wijze voorstelden (1).

»Beschouwen wij de opleiding en den toestand van een predikant, gelijk die doorgaans in Nederland plaats hebben.

»Als kind wordt het jonkske door de ouders bestemd om dominé te worden. Vooral de moeder rekent het zich tot groote eer, dat een harer zonen dien heiligen stand zal bekleeden. Maar ook de vader en geheel de familie worden door een gelijk gevoel bezield, te meer nog, wanneer zoo als doorgaans het geval is, deze familie niet tot de meer gegoeden of aanzienlijken behoort. Het kind verneemt dan reeds vroeg, dat een uitstekend voorregt voor hem is weggelegd, dat hij een dienaar der Kerk zal worden, een uitverkorene, een heilig man!

»Met dit, nu nog heerlijk, vooruitzigt gaat het kind ter school en zegt met een van vreugde vonkelend oog nu en dan: »*Ik wil dominé worden!*"

»Als knaap komt hij die bestemming nader. Nu gaat hij naar de latijnsche school. Doch hetgeen hij hier leert, is niet onbevangen. Protestantsche invloed hebben de Katholieken uit die inrigtingen van onderwijs verbannen, waartoe zij evenwel zoo goed als de Protestanten hunne centen moeten offeren. In de lessen over de geschiedenis, wordt hem haat en afkeer van de oude moederkerk ingeboezemd. In de cathegisatie had de predikant hem, voor dat hij in staat was het te beoordeelen, zijn gevoelen opgedrongen. Aan eigen inzigt en eene eigene overtuiging wordt niet gedacht.

»Aan de hoogeschool ingeschreven, wordt hem ernstig aanbevolen, zekere lessen van zekeren wijsgeerigen hoogleeraar niet aan te hooren, [illegible] zonde hem later schade kunnen veroorzaken.

»Nu is hij student. Met dezen [illegible] het denkbeeld van een vrolijk, opgewekt, [illegible] jong mensch. Welnu, dat is dan ook onze toekomstige dominé, zoo althans in een losbandig leven wezenlijk vrolijkheid te vinden is, of zoo hij niet, door de rigting van den predikant zijner woning of van zijne ouders lid moet worden der chocoladeclubs. In dit geval trouwens, is hij niet opgewekt, maar stijf, stug, dweepachtig, en kwade tongen zeggen, dat deze in 't geniep nog slechter zijn dan de anderen.

»En welke opvoeding hebben zij daar? Ach, onze regering schijnt er zich niet over te bekommeren, of daar sommige harer onderdanen worden mishandeld en door uitputting van krachten wegkwijnen!

»Het is nu eenmaal zoo; later moet hij zijne oogen strak hemelwaarts kunnen heffen; laat hem nu uitrazen: hij moet toch ook wat van 't leven genieten: zoo spreekt men, en met dit alles worden jonge losbollen bedienaren des goddelijken woords!

»Wat het onderwijs aangaat; zij leeren er velerlei; maar 't eenig noodige niet; zij zitten er niet aan de voeten des Heeren, om uit zijnen mond woorden van waarheid en liefde en heiligheid op te vangen. Zij leeren een spitsvondig stelsel, door enkele bijbelplaatsen uit haar verband gerukt omkleed, ten einde aan de menschelijke leer eene bijbelsche kleur te geven.

»Een predikant, die niet tot ons is overgegaan," zeide mij eens: »Er is een groot onderscheid tusschen de godgeleerdheid der Katholieken en der Protestanten. Als de hoogleeraar u een dogma ontwikkelt, geeft hij u tot waarborg der waarheid, bij zijn eigen gevoelen, nog het *algemeen gevoelen* over dat punt, van alle tijden en plaatsen, doch de onzen kunnen ons niet meer zeggen, dan, »*zoo*, meen ik, moet *dit* verstaan worden: 't is best mogelijk, dat ik het mis heb, want als eerlijk man, moet ik u zeggen, dat al wat groot is geweest, gedurende 18 eeuwen mijn gevoelen als dwaling doemt."

»Wat voorts de opvoeding der dominé's betreft, zij missen de verstandige vaderhand en het liefderijke moeder-

(1) Men zie bladz. 104 en verv.

[illegible], tenzij hunne ouders in de akademiestad wonen, geheel aan zich-zelven overgelaten gelijk ze zijn, in die gevaarlijke jaren, zullen zij wel zelden hun pad rein houden.

»De jongeling wordt *man.* Hij doet zijn examen: hij is dominé! Hij treedt de wereld in.

»De wereld.... die hij helaas zoo goed kent!

»Hij moet eene bedieninghebben, dan — er is veel concurrentie! Goede vrienden bezorgen hem eene preekbeurt. Maar wat zal hij doen om de overwinning te behalen? Overtuiging van eenige rigting heeft hij niet: zijne geheele godsdienstige rigting, zijn geheele ziel, al zijn streven zijn geconcentreerd in eene voordeelige en aanzienlijke standplaats. Om deze te bekomen, heeft hij reeds vier leerreden van vier verschillende rigtingen gereed, en ik beloof u: daarin is rethorica! — Eene is er, zoet als suiker: 't Zijn enkel schoone woorden, verheven beelden, afgeronde volzinnen, keurig! ze is bestemd voor eene verlichte plaats. — Eene andere is geheel vervaardigd in de tale Kanaäns: 't klinkt daar alles van zoenborg, zoendood, erfzonde, boozen wil, goddeloosheid ende van den Engel des Satans, om *te beven!* Deze is bestemd voor eene gemeente, wier leden van den breeden kerkeraad voor ¾ uit orthodoxen bestaan. De twee andere zijn kunstig gevarieerd, zoodat ze zoo wat aan elke rigting behagen kunnen. — Nu aan 't zweepen! Hemel welke intrigues! welke zorgen! — Is de list gelukt, en de predikant geplaatst, hoedanig is dan zijne betrekking tot de gemeente? — Het uitgalmen van een paar sermoenen is hoofdzaak: catechiseren en zieken bezoeken is opgedragen aan een catechiseermeester. En zijn huiselijk leven? — Helaas! de eerste jaren is hij vol zorgen om eene goede vrouw te krijgen. — De dagen van olim, toen elke predikant eene rijke vrouw kon trouwen, omdat deze met den man Gods den Hemel kocht, geregtvaardigd als *zij* meende te zijn door den man, — die gelukkige dagen zijn voorbij! En nu, — hoeveel godzaligheid — geloof, hoop en liefde gaat te loor bij al dat huiselijke, — en, is hij eens gehuwd.... ach! 't is ook alles geen goud, wat daar blinkt! En menigwerf gebeurt het, dat het pronkzieke vrouwtje zoo veel schulden maakt, dat door eene inteekening in eene nieuwe gemeente de waardige man moet geholpen worden, zal hij zonder schande zijn beroep aanvaarden enz., enz., enz. Medelijden, diep medelijden moet ons derhalve vervullen voor zulke ongelukkige wezens. Karakter hebben zij niet: ze zijn slaven van eene rigting, slaven van den volkswaan van een dag, slaven van hunne vrouwen! Blinde leidslieden van blinde kudden, gelijk de Heer van de onnatuurlijke en misvormde Farizeën van [illegible]

»En hoe veel minder onnatuurlijk en misvormd waren nog deze, dan de gereformeerde dominé's!

»Maar zijn ze allen dan zoo? Dat er bij zulk eene opleiding en leefwijze nog eenige brave en geleerde mannen zijn, moge dan hunne betere van God ontvangene natuur en dan hun leven onder ons Katholieken dank geweten worden. Doch hunne opleiding is zóó, dat men daarmeê, men zou zeggen, schier onmogelijk goed en wijs kan worden, of zoo men 't is, goed kan blijven.

»Zietdaar, protestantsche lezer, eenvoudig het blaadje van professor Hofstede de Groot omgekeerd. We hebben ons grootendeels van zijne eigene woorden bediend. We hebben enkel verandering gemaakt in de verschillende betrekking van priester en van dominé. Wij beroepen ons op uwe goede trouw, op uw verlicht oordeel, of in deze schets eens predikants niet meer waarheid ligt, dan in die van Hofstede de Groot van den kath. priester — en nu willen wij u hier gevraagd hebben, wanneer wij 10,000 ex. van deze schets onder de Protestanten strooiden, daarbij voorgevende dat wij niet beoogen, dat gij het Protestantisme zoudet verlaten; maar enkel, dat wij evangelischen zin en godzaligheid onder u willen bevorderen, — zoudt gij dit gelooven? — Zoudt gij niet teregt zeggen: ziet: de priesters willen ons tegen de dominé's opstoken, en van het Protestantisme afkeerig maken.

»Neen, protestantsche Broeders! als *de Fakkel* onze priesters scheldt, dan zwijgen wij: wij wijten gemeene taal van lage wezens niet aan 't Protestantisme als zoodanig, maar wanneer mannen als De Keyser, Hofstede de Groot, Herderschee, enz., dergelijke taal spreken, als zij daarbij voorgeven, niets anders te beoogen dan godzaligheid onder de Roomschen te bevorderen, duidt het ons dan niet ten kwade, dat wij op onze beurt zeggen: — wat spreekt gij van den splinter in 't oog uws broeders, gij, die den balk in uwe eigene oogen niet ontdekt? — Bedekt uwe eigene schande — en, *zoo het ooit in den aard der Farizeën lag te huichelen, dan moeten wij die huichelarij toekennen aan zekere mannen, en huichelarij vinden wij laag!*

»Simulata aequitas nos est aequitas, sed duplex iniquitas, quia iniquitas est et simulatio.” *Aug. in Ps.* 63. (1)

Door eenige aanzienlijke ingezetenen te Soerabaija is met de jongste mail het hiernevens gaande adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal opgezonden:

»*Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal!*

»Art. 110, van het reglement op het beleid van de regering van Nederlandsch Indie heeft bepaald de beginselen, volgens welke het toezigt der regering op de drukpers bij de algemeene verordening in Nederlandsch Indië zou worden geregeld, en als zoodanig vastgesteld dat het door de drukpers openbaren van gedachten en gevoelens en het toelaten van elders dan in Nederland gedrukte stukken geene andere belemmeringen mogen ondervinden dan noodig zijn tot verzekering der openbare orde. In Nederland gedrukte stukken zouden onbelemmerd toegelaten worden, behoudens ieders verantwoordelijkheid, volgens regels bij algemeene verordening te stellen.

»Op den 10den November jl., heeft alsnu de Goeverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië afgekondigd een reglement op de drukwerken in Nederlandsch-Indië, hetwelk op den 8sten April te voren door den Koning was vastgesteld.

»Wel verre dat daarin zijn behouden en in werking gebragt de wijze en gematigde beginselen in het reglement op het beleid der regering voor de drukpers bepaald, hebben wij daarin bekomen wettelijke bepalingen, die door arbitraire en preventieve belemmeringen van borgtogt, van depôt, van mogelijk verbod aan eenen persoon om het beroep van drukker, uitgever of handelaar in drukwerken uit te oefenen, dat beroep en het openbaren van gedachten en gevoelens door de drukpers bijna onmogelijk maken, en zelfs in Nederland gedrukte stukken niet onbelemmerd toelaat, maar voor derzelver inhoud den verdrukten boekhandelaar en verspreider alhier aansprakelijk stelt, en de zwaarste en meest rekkelijke straffen daarop bedreigt.

»Vorderde de openbare orde eene dergelijke drukpersverordening? Neen, nergens is tot heden de openbare orde door de drukpers in Neerlandsch Indië ooit bedreigd, nog veel minder geschokt. Het voorledene was een waarborg voor de toekomst. De openbare orde had dus eene dergelijke doodende verzekering niet noodig, die uit hersenschimmig wantrouwen en vrees geboren, alle ontwikkeling van en door de drukpers belet.

»En de gevolgen? Verslapping van den intellectuelen band tusschen moederland en kolonie, smooring der publieke opinie, bedekt blijving van intrigues en malversatien, verval van boekhandel en der drukkerijen.

»Ziedaar in korte woorden de geest der Indische drukpersverordening geschetst, waarop wij eerbiedig maar ernstig de aandacht inroepen der vertegenwoordigers van het volk, waartoe wij allen behooren en blijven behooren [illegible] bezittingen des rijks.

»Slechts weinigen hebben hun handschrift onder dit adres gesteld, omdat de deelneming aan alle ambtenaren door ons is geweigerd om ligt te begrijpen redenen.

»Wij werpen ons niet op, als de tolken der algemeene meening, maar denken toch niet te veel te zeggen met te verklaren, dat die, voor de handhaving der openbare orde niet vereischte wet van wantrouwen, in de harten van alle hier gevestigde Nederlanders, die steeds de vrijheid der drukpers als het kostbaarste goed hadden leeren liefhebben, gevoelens van teleurstelling en aandoeningen heeft opgewekt, die hun vroeger onbekend waren.

»Langs wettelijken weg herstelling te bekomen van die teleurstelling door uwe tusschenkomst, is het doel van dit eerbiedig adres en de wensch van al de ondergeteekenden, waartoe zij eerbiedig uwe tusschenkomst inroepen.”

Soerabaija, 30 December 1856.

Men verzekert ons, dat ook nog Jhr. Mr. W. L. F. C. ridder van Rappard voornemens is voor zijn lidmaatschap der Tweede Kamer te bedanken. (*Handelsbl.*)

De baron Sirtema de Grovestins heeft dezer dagen verscheidene artikelen in den *Echo Universel* gewijd aan den baron Robert Fagel; deze herinneringen, gegrond op veeljarige persoonlijke bekendheid met den zoo algemeen geachten vertegenwoordiger van Nederland bij de elkander opgevolgd hebbende regeringen in Frankrijk, zijn thans door den heer ten Hagen verzameld uitgegeven, en bieden gewis eene belangrijke bijdrage ter schatting van den man, van wien getuigd is, dat hij behoorde »tot die edele mannen, die de innigste gehechtheid aan het Vorstenhuis met de innigste gehechtheid aan de openbare vrijheden weten te verbinden.

Men leest in de *Staats-Courant*:

De aandacht wordt gevestigd op een voorgenomen tentoonstelling van vee, voortbrengselen en werktuigen van den landbouw, welke in de maand Augustus van dit jaar te Waterford in Ierland zal plaats hebben.

In een schrijven, bij Zr. Ms. gezant te Londen ontvangen, drukt de mayor van Waterford den wensch uit, dat de nederlandsche landbouw door ruime inzendingen aan dien wedstrijd moge deel nemen. Hij berigt, dat de *Royal agricultural improvement society of Ireland*, van welke de tentoonstelling uitgaat, in overleg is getreden met onderscheidene besturen van stoombooten en spoorwegen, om te bewerken dat het vervoer der ten toon te stellen voorwerpen tusschen Londen en Waterford kosteloos geschiede.

Behalve de premiën, voor allerlei voortbrengselen uitgeloofd, zullen bijzondere prijzen worden toegekend voor uitmuntend buitenlandsch vee.

De regering meent de landbouwers en veefokkers op die tentoonstelling opmerkzaam te moeten maken, vooral omdat zich daardoor eene gelegenheid aanbiedt tot plaatsing der voorwerpen, die voor de onlangs uitgestelde tentoonstelling te Parijs waren bestemd.

Naar men verneemt, zou Z. M. de Koning, op voordragt van den minister van koloniën, de verwezenlijking hebben bevorderd om hier te lande een doelmatig koloniaal invaliden-gesticht op te rigten, met de drieledige bedoeling om oude en gebrekkige krijgslieden uit de koloniën van den staat behoorlijk te verplegen; den lust voor de koloniale dienst bij onze landgenooten op te wekken en de aktief dienenden te bemoedigen door het uitzigt op eene goede verzorging na eene eervolle en moeijelijke loopbaan. (*H. C.*)

Onder Nootdorp en in eenige andere gemeenten uit den omtrek van Delft, zijn weder onderscheidene stallen van veehouders door de longziekte bezocht. De inenting van het vee vindt meer en meer bijval. Een veearts, uit het kanton 's Gravenhage, heeft in den loop van het vorige jaar meer dan vijf duizend stuks vee ingeënt.

Z. M. heeft benoemd: tot ontv. der in- en uitg. regten en acc. en van de bel. op de gouden en zilveren werken en tevens tot entreposeur te Utrecht J. F. A. Bierhaus, en tot ontv. der dir. bel. in- en uitg. regten en acc. te Avereest en Nieuwleusen B. Warnaars.

HELDER, 2 Maart. De haringvangst op de kust, in den beginne zoo ongunstig voor onze haringtrekkers en voor de visschers, die ze hier voor aas komen opkoopen heeft thans eene gunstige wending genomen, zoodat er sedert een paar dagen, bij het stille en gunstige weder betrekkelijk veel is gevangen; de prijs is daarbij zeer hoog, naar wij vernemen *f* 5 en hooger het tal, of 200 stuks. Er ligt hier eene geheele vloot van Fransche en Hollandsche visschsloepen, alle op aas wachtende, en het was bij de schrale vangst der vorige dagen regt vermakelijk de luimige en levendige Fransche visschers met die van Enkhuizen, Urk en Monnikkendam, een zoo geheel tegenovergesteld slag van menschen, ieder in hunne eigene taal, de versch gevangen haring te zien en te hooren betwisten. (*U.*)

[illegible] vossen, die zich in den omtrek ophouden, is hier gisteren, na verkregene vergunning, eene klop- of drijfjagt gehouden door een aanzienlijk getal jagers uit de omliggende gemeenten. Vermits slechts een tweetal vossen zijn gedood, zal aanstaanden Zaturdag een nieuwe togt ter verdelging van dit roofgedierte ondernomen worden.

MEPPEL, 4 Maart. Uit eene naburige gemeente heeft een loteling voor de nationale militie geloot, van niet meer lengte dan een opgeschoten jongetje van 5 à 7 jaren; de lotelingen namen hem beurtelings op den arm om hem zijne reis herwaarts te vergemakkelijken.

BATAVIA, 9 Januarij. Men schrijft van Kediri, dd. 28 Dec. jl.:

In den nacht van Vrijdag, den 26sten dezer, werd de heer B. R. Meulman, administrateur en medehuurder der suikerfabriek Pesantren, in deze residentie gelegen, op eene verraderlijke wijze vermoord. Ongeveer ten 10½ uur van de fabriek huiswaarts keerende, ontving hij, vermoedelijk met eene lans, een steek boven de linkerbil. Te huis komende is hij als het ware dood gebloed, daar de steek eene der groote aderen had doorgesneden. Daar de nacht zeer donker was, is de moordenaar onbekend gebleven, even als de dader van een, mede in het begin dezer maand alhier gepleegden moord op een Chinees.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour.*:

LONDEN, 4 Maart. Gisteren avond heeft het Hoogerhuis de bill op de echtscheiding bij eene tweede lezing aangenomen.

Gisteren werden £ 23,000 uit de engelsche bank genomen om te worden uitgevoerd.

Met de *Indus* zijn £ 792,000 naar Oost-Indië verzonden; slechts £ 6962 is daaronder aan goud.

Gisteren avond is te Parijs het traktaat geteekend, waarbij een einde wordt gemaakt aan de geschillen tusschen Groot-Brittannië en Perzië.

SOUTHAMPTON, 3 Maart. De stoomboot *Orenoço* is alhier binnengekomen met de west-indische en mexikaansche mails. Zij heeft aan specie, goudstof en zilver in staven voor eene waarde van 972,955 dollars medegebragt. De gezondheidstoestand der west-indische eilanden liet niets te wenschen over, en het weder was zeer gunstig voor den oogst.

Den 23 Februarij is de hollandsche bark *Henriette Geertruida* voor Gibraltar op het droogе geraakt.

---

(1) Geveinsde geregtigheid is geene geregtigheid, maar eene dubbele goddeloosheid, omdat zij goddeloosheid is en geveinsdheid.

LONDEN, 4 Maart. Gisteren avond hebben in het Lagerhuis de heeren Robert Phillimore, kolonel Herbert, Commorane, John Phillimore, Gladstone en Disraeli voor de motie Cobden het woord gevoerd, en de heeren Rendall en Egerton, beide tot de behoudende partij behoorende alsmede de heeren Osborne, Thomas Chambers en lord Palmerston ze bestreden. Daarna werden de beraadslagingen gesloten en het voorstel des heeren Cobden (*dat het huis zijn leedwezen betuige over het gebeurde in China* enz.) in omvraag gebragt. 263 leden verklaarden zich *voor* en 247 tegen, zoodat *het voorstel met eene meerderheid van 16 stemmen is aangenomen*. De nederlaag der Regering bragt een groote blijdschap in de vergaderzaal te weeg. Zeer talrijk was het publiek dat de zitting bijwoonde; de fransche, amerikaansche en andere vreemde gezanten waren insgelijks tegenwoordig.

(*Andere depêche.*)

De *Morning Post* van heden (Woensdag) meldt dat het Parlement ontbonden zal worden zoodra de noodige voorbereidende maatregelen zullen zijn genomen en de geregelde gang der openbare dienst zal zijn gewaarborgd.

(*Derde depêche.*)

De *Times* bevat een artikel, ten betooge dat een beroep op de natie tot uitslag zal hebben, dat het land de staatkunde van lord Palmerston in de chinesche quaestie goedkeurt.

LIVERPOOL, 3 Maart. Het stoomschip *City of Baltimore*, 19 Februarij van New-York vertrokken, is aangekomen.

PARIJS, 4 Maart. Gisteren avond hebben lord Cowley en Feruck Khan het anglo-perzisch traktaat geteekend.

BERLIJN, 4 Maart. Gisteren heeft de katholieke fraktie van het Huis der Afgevaardigden hare voorstellen met betrekking tot het wetsontwerp op de echtscheidingen herhaald, ten gevolge waarvan de minister prezident een beroep deed op de vertegenwoordiging. De heer von Manteuffel verklaarde, dat de Regering het hoogste belang stelt in deze wet, welke reeds twee jaren op eene beslissing wacht. Heden wordt over het wetsontwerp gestemd.

KONSTANTINOPEL, 2 Maart. De groote raad heeft de door de Porte aan den heer Wilkins verleende konsessie voor eene nationale bank bekragtigd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 Maart. In weerwil van hetgeen eenige dagen geleden beweerd is, werd heden de overeenkomst tusschen Feruk-Khan en Lord Cowley niet gesloten. Evenwel wordt er met veel bedrijvigheid aan het opmaken van een voorloopig verdrag gearbeid, zoodat men blijft denken dat de schikking in de eerste dagen gereed zal komen.

In de diplomatie heerscht tegenwoordig veel drukte, en geen wonder, als men bedenkt dat de volgende geschillen aan de orde zijn:

Pruissen tegen Zwitserland.
Oostenrijk tegen Piëmont.
Engeland en Frankrijk tegen Napels.
Engeland tegen Perzië.
Engeland tegen China.
Denemarken tegen den duitschen bond.
Spanje tegen Mexiko.

— De *Moniteur de la Flotte*, een half-officiëel blad van Parijs, zegt dat het bestuur der oost-indische kompagnie zich bitter beklaagt over de schade, die zij door den tegenwoordigen staat der zaken in China lijdt, dat het aan den admiraal Seymour ondersteuning weigert en de kosten van de voortzetting der vijandelijkheden geheel voor rekening van het engelsche gouvernement laat.

— De ministeriëele bladen melden, dat de graaf de Morny, Frankrijks buitengewoon gezant te St.-Petersburg, over een handelsverdrag onderhandelt, en dat hij door Keizer Alexander steeds met ongemeene welwillendheid bejegend wordt.

— Volgens den korrespondent van de *Independance* heeft pater Ventura, die voor het keizerlijk hof op de Tuileriën gedurende de vaste preekt, in zijn eerste leerrede eenige woorden gezegd, die veel opzien moeten gebaard hebben om de plaats, waar zij werden gesproken. Het onderwerp was, dat de grootste soevereinen gevallen zijn, als hun magt niet steunde op de goddelijke soevereiniteit. De prediker haalde hierbij het voorbeeld van Napoleon I aan: „Op den dag, zeide hij, „dat deze geen anderen steun meer had dan zijn hoogmoed, op den dag dat hij meende de goddelijke bescherming te kunnen ontberen, is hij gevallen. Evenwel heeft God Napoleon slechts vaderlijk gestraft, want heden zien wij zijn geslacht magtiger en roemrijker dan ooit op nieuw den troon verheven." Ofschoon deze laatste woorden eene verzachting van de eerste inhielden, werden zij, altijd volgens den genoemden korrespondent, alleen toegevoegd, omdat de prediker gewaar werd dat er een vrij groote spanning onder zijn gehoor ontstond. De Keizer moet zeer ontroerd geweest zijn en uit de kapel gaande, gezegd hebben: „Ziedaar een gekruide filippiek.

— Maarschalk Randon is te Marseille aangekomen en heeft zich op weg naar Parijs begeven. Deze bevelhebber komt bevelen halen voor de onderneming, welke men tegen de Kabylen op touw zet.

— De begrafenis-plegtigheden van generaal Berryer broeder van den beroemden legitimistischen redenaar, hebben met veel praal en onder een grooten toeloop van belangstellenden plaats gehad.

— Met den *Indus* zijn heden berigten ontvangen uit Konstantinopel van 23 Februarij.

De grensbakening van Moldavië is volbragt en namens den Sultan is van het aan Turkije afgestane grondgebied bezit genomen. — Men verzekert dat Mehemet-bey, kolonel van hongaarschen oorsprong, reeds naar het cirkassische kustland vertrokken is, om er de beweging der Cirkassiërs te leiden.

Iscah Khan, die Herat verdedigde, is gedood geworden. Het gerucht der inneming van Ferrah, eene stad tusschen Herat en Candahar gelegen, wordt tegengesproken.

De Russen hebben verscheidene kaukasische stammen aangewezen, die aan den Shaj van Perzië een kontingent van 30,000 man moeten leveren, doch met vrijstelling van belasting.

— De vijandelijkheden der Engelschen tegen Canton gepleegd en de reeds daaruit ontstane gevolgen, blijven nog immer de aandacht in de staatkundige en kommerciëele kringen in hooge mate bezig houden. Men weet reeds, dat het hof van Peking besloten heeft de vijf havens van het chineesche rijk, die voor den buitenlandschen handel geopend zijn, in staat van beleg te verklaren. Daaruit nu is ontstaan, dat alle chinesche bedienden, kolies enz. te Hongkong, de engelsche huizen waar zij werkzaam waren, verlaten hebben, of volgens eene andere lezing, weggezonden zijn, omdat men meende niet langer op hunne eerlijkheid te kunnen vertrouwen.

Te Amoy zou de admiraal Guérin, bevelhebber van het Fransche eskader in de chineesche wateren, zich min of meer in de noodzakelijkheid gezien hebben 400 zijner manschappen ter beschikking der Engelschen te stellen, ten einde hen te kunnen verdedigen, terwijl eindelijk de portugesche stad Macao door talrijke benden plunderaars als het ware belegerd wordt, waardoor die stad bijna met eene uithongering is bedreigd. Dit geschiedt thans in een blinden haat tegen alles wat vreemdeling is.

ENGELAND.

LONDEN, 4 Maart. Honderd en zeventig liberale parlementsleden hebben zich heden naar lord Palmerston op diens verzoek begeven. In die vergadering heeft de eerste minister de handelingen van het gouvernement verdedigd; hij heeft gevraagd door zijne partijgangers te worden ondersteund en verklaard, dat zoo het ministerie overwonnen werd, het de toevlugt zoude nemen tot eene parlementsontbinding.

— In de zitting van het Hoogerhuis van gisteren, heeft lord Granville, in antwoord op eene interpellatie van lord Grey gezegd, dat nog geene enkele nieuwe poging tegen Canton gewaagd was, en men zich bepaald had die maatregelen te nemen, welke strikt noodig waren voor de verdediging der britsche strijdmagt.

De chineesche bedienden te Hongkong waren weggezonden, daar hun aanbiedingen waren gedaan om de Engelschen te vermoorden en hunne bezittingen te verbranden.

Lord Derby betwistte de juistheid van de openbaar gemaakte verslagen over de meeting van ll. Vrijdag.

In het Lagerhuis zijn gisteren de diskussiën over de motie van den heer Cobden, betreffende de chinesche aangelegenheden voortgezet. Sir George Grey, de generaal Williams en de heer Collier spraken er voor en de heer Sydney Herbert tegen. De debatten werden verdaagd. De stemming is op heden bepaald.

— De Afrika heeft tijdingen uit New-York aangebragt tot 18 Febr. De senaat heeft met 25 tegen 20 stemmen tot op 5 Maart, dus na de instelling van het nieuwe bestuur, de behandeling uitgesteld van het verdrag met Centraal-Amerika. Het huis van vertegenwoordigers heeft het wetsontwerp omtrent den trans-atlantischen telegraaf, naar eene kommissie verzonden. Met 112 tegen 14 stemmen, is besloten, den eisch van Frankrijk om schadeloosstelling wegens het bombardement van Grey-Town, te stellen in handen der kommissie voor Buitenl. Zaken. Het voorstel tot afstand van Bay Island aan den Staat Hondurus is verworpen.

— Men leest in den *Morning Post*: Van sir John Bowring en sir Michael Seymour zijn officiëele depêches ontvangen. Zij geven verslag van den aanval op de engelsche schepen door een groot aantal chineesche jonken. Deze aanval, hoewel goed aangelegd en bij hoog getij ten uitvoer gebragt, toen de oorlogschepen slechts moeijelijk konden manoeuvreren, werd op eene schitterende wijze afgeslagen. Sir M. Seymour had het wijs geoordeeld zijn post aan het Follyfort en de tuinen der faktorijen op te geven en zijne positie in de lager op de rivier gelegen forten genomen. Vijfhonderd man werden van Singapore verwacht.

Deze depêches deelen ook bijzonderheden mede omtrent den moord der Europeanen aan boord van de *Thistle*. Het schijnt dat dit vaartuig zich naar Hongkong begevende, Canton had aangedaan. Men onderzocht er de chineesche passagiers, om zich te verzekeren, dat zij geene wapenen hadden; deze formaliteit afgeloopen zijnde, vertrok het schip. Evenwel slaagden er zeventien Chinezen in, zich messen te verschaffen van eene vrouw, die ze onder hare kleederen verborgen had, en naar het schijnt niet goed onderzocht was. Met deze wapenen vielen zij de elf ongewapende Europeanen, die zich aan boord bevonden, aan en vermoordden hen.

De spaansche vice-konsul bevindt zich onder de slagtoffers. De moordenaars stuurden het vaartuig in een kreek, staken het in brand en lieten de lijken ten prooi aan de vlammen, behalve de hoofden, die zij mede namen. Deze zeventien Chineezen waren vermomde soldaten, die hun uniform droegen onder de kleederen, welke zij hadden aangetrokken, toen zij zich naar het vaartuig begaven. Er bestaat geen twijfel of de autoriteiten zijn bij deze misdaad betrokken, en hebben den overeengekomen prijs voor de hoofden betaald. Daar de *Thistle* een ijzeren vaartuig was, is het niet vernield. Den volgenden morgen vonden de engelsche sloepen de romp van het schip met de elf lijken zonder de hoofden, als bewijzen van het verschrikkelijke lot, dat deze Europeanen hebben ondergaan.

— In de *Advertiser* leest men dat lord Elgin naar Pekin vertrekt, en door een vloot begeleid zal worden.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 4 Febr. Uit officiële opgave blijkt dat het russische rijk (zonder Polen) in 1855 in het geheel bezat 70,000 adelijke familiën (in het bezit van 109,000 landgoederen), 11,000 eereburgers, 300,000 kooplieden, 3½ millioen burgers, 11,800,000 lijfeigene boeren, 26,860 vrije boeren, 145,000 kroonboeren op eigen grond en 190,000 joodsche familiën. De 109,000 landgoederen zijn aldus verdeeld: 1400 met meer dan 1000 boeren. 2000 met 500 tot 1000, 18,500 met 100—500, 40,100 met 20—100, 57,000 met minder dan 20 boeren. Het rijk telde 623 steden met een gemeente-inkomen van 10,066,000 z. r., waaronder Petersburg met 2,023,000 z. r., en Moskau met 1,325,000 z. r. Odessa, Riga, Kiew, Nischnei Novgorod, Charkoff, Saratoff, Archangel, Kassan, Astrakan en Kroonstad hebben elk een inkomen boven de 100,000 z. r. De gewone belastingen hebben in de eerste helft van 1855 bedragen 22,875,000, de vrijwillige giften gedurende het geheele jaar 1855 omstreeks 6,300,000 z. r.

— In Moldavië en wel te Galatz is eene talrijke bende roovers ontdekt. De hoofdman der bende had zekeren nacht al zijne gezellen vereenigd, om hen met zijne plannen bekend te maken, na dit gedaan was, trokken de roovers hunne dolken, en allen legden geknield den eed af van vereenigd te zullen blijven.

Men zou dienzelfden nacht op roof uitgaan, doch de vrouw van den hoofdman dit in eene belendende kamer gehoord hebbende, en dat men hen, die den minsten wederstand zouden bieden, wilde vermoorden, werd hierdoor zoodanig beangst, dat zij naar eenen buur snelde, wien zij het geheim van het komplot ontdekte. De buurman ging de policie verwittigen; deze omsingelde onmiddellijk het huis en vijftien van de roovers, met hunnen aanvoerder, werden in hechtenis genomen. Men zegt dat de bende 40 leden telt te Braila, 60 te Bucharest en 40 te Galatz, en hoopt dat de justitie hen allen in handen zal krijgen.

— De bondsraad heeft, bij herhaling de fransche regering verzocht, om de te Morceau zich ophoudende royalistische uitgewekenen naar binnenlands te zenden; tot dusver evenwel zijn deze pogingen vruchteloos gebleven. De autoriteiten in het kanton Neufchâtel zijn nog steeds bezorgd voor plannen der uitgewekenen om een inval te doen. Zij hebben besloten tot het vormen van een korps vrijwilligers tot beveiliging der openbare rust. De aanvoerder van dit korps is de kommandant Henriot.

ITALIË.

ROME, 26 Febr. Sedert meer dan drie jaren waren de negen werken van den geleerden duitschen theologant, Dr. Antonius Gunther, aan het onderzoek der roomsche kongregatie van den Index onderworpen, en 't is in den loop dezer week dat die werken verboden zijn. Vruchteloos hadden de beroemdste volgers zijner leer en bijzonderlijk Dr. Baltzer beproefd zich te Rome te regtvaardigen en een veroordeeling te voorkomen. Maar 't is met smart dat de Kerk er toe is overgegaan een harer zonen, dien zij innig lief heeft van dwaling te doen overtuigen. God zij gedankt, dat Dr. Gunther evenwel een gehoorzaam zoon der Kerk is en hij bewijst dan ook in dit oogenblik aan de geheele wereld, dat hij, hoezeer hij filosoof zij, of liever omdat hij een waar wijsgeer is, begrijpt, dat elke het geloof tegenstrijdige wetenschap een valsche wetenschap is. Den 10 Februarij heeft de beroemde geleerde, schriftelijk in handen zijner Heiligheid, zijne onbepaalde onderwerping aan het oordeel der kongregatie van den Index afgelegd.

In de laatste week voor de vaste heeft Zijne Heiligheid de Paus verscheidene kerken en andere godsdienstige gestichten bezocht, alsook de instelling van de *Civiltà Cattolica*, 't is in het gebouw *de Comberlandi*,

dat de eerw. paters Jezuieten, die aan de redaktie der Civilta medewerken hun verblijf houden.

— Dezer dagen heeft eene deputatie van 10 engelsche lords en gentlemen den Paus namens de aldaar aanwezige katholieke Engelschen hun dank betuigd, voor de ordinatie van den zoon van Lord Clifford tot bisschop van Clifton persoonlijk door Z. H. voltrokken.

— De Paus heeft eene speciale kommissie ingesteld, belast met het onderzoek van de gevolgen, welke de doorgraving der landengte van Suez zullen hebben voor den handel, en de maatregelen, welke zullen behooren te worden genomen, opdat de Pauselijke Staten van die onderneming de meeste vruchten plukken.

BELGIË.

BRUSSEL, 3 Maart. Het schijnt dat niet alleen de parijsche *badauds*, maar ook de krantenlezers in België, zich er bevreesd voor maken dat onze aarde den 13den Junij een slag zal krijgen met den staart van een komeet, en ten gevolge van dat voorval vergaan zal. Ten minste men leest het volgende in de *Emancipation:*

»Zekere sterrekundigen (!) of liever, zekere dagbladschrijvers hebben het einde der wereld op 13 Junij 1857 bepaald, op welken dag de aardbol tegen een komeet zal aanbonzen, zeggen zij. Wij moeten niet zonder eenige schaamte opmerken dat dit nieuws indruk gemaakt heeft op een gedeelte van ons publiek, en dat verscheidene onzer geabbonneerden ons herhaaldelijk met zekere bezorgdheid schrijven, of wij hen toch vooral op de hoogte willen houden van den loop der komeet."

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 4 Maart.

BEVALLEN (28 Febr.): C. Driessen, geb Groen, Z. — (1 Maart): H. Namias, geb. van M. L. Salzedo, Z.

OVERLEDEN (26 Febr.): L. M. Wedemeijer, geb. Staal, 67 j. — (27 Febr.): D. Werlemann — S. P. Meinhardt, 34 j. (28 Febr.): W. Son, 3½ j. — A. E. C. Carp, 4 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		2 MAART 4½ u.	3 MAART 4½ u.		geb.
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.		$63\frac{11}{16}$	$63\frac{11}{16}$	63⅞	$63\frac{11}{16}$
Dito Dito	3	76⅛	76	$76\frac{1}{5}$	
Dito Dito	4	95⅛	95½	$95\frac{9}{16}$	95½
Overzeesche Bezittingen	4		94⅞		
Amortis. Syndik.	3½		91		
Actien Ned. Bank	4				
[illegible]					
[illegible]					
Oblig. [illegible] Spoorw.	4½				
Holl. Spoorw.-M.					
Obligatiën	4½				
België	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½	52⅛			
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, [illegible]	1¼	24⅛	24⅛		
[illegible]	3	41⅞			
Dito Binnenl. à 6/m.	3	$37\frac{7}{16}$	$37\frac{7}{16}$	37⅜	
Coupon-Bewijzen		6⅝	$6\frac{11}{16}$		
Amortisable Schuld		5⅞			
Portugal, te Londen	3	$45\frac{5}{16}$	45¼	$45\frac{5}{16}$	
Dito Uitgestelde		24½			
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	104	103⅞	104	
Dito Dito 1828 en 1829	5	103			
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	93¾			
Inschr. bij *Stieglitz*, 5e Serie	5	94⅞	95		
Dito idem 6e "	5	$96\frac{5}{16}$	$96\frac{5}{16}$	96⅜	
Certifikaten te Hamburg	5	94			
Dito dito te Londen	4½	95⅝	95¾	95⅞	
Dito dito *Hope en C°.*	4	85	85	$85\frac{1}{16}$	
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	84¾	$84\frac{11}{16}$	84¾	
Dito bij id. 5de Serie	4				
Dito in Zilver	6				
Inschrijving in Assignat.	6				
Certifikaten van dito	6				
Polen, Aand. met Lot. fl. 500		152½	152½		
Schatkist-Obligatiën	4	78⅝	78⅝	78⅝	78⅝
Oostenrijk, Metalliek	5	76⅝	$76\frac{9}{16}$	76⅞	
Dito rente te Amsterdam	5	86½	86¾		
Dito Nationale	5	$78\frac{9}{16}$	$78\frac{7}{16}$	78⅝	78½
Dito	2½	39⅝	$39\frac{9}{16}$	39⅝	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5	80½	80½		
Dito	4	64			
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854		323			
Pruiss. Aand. 1854	3½				
Napels, Cert. bij *Rotschild*	5				
Denemarken, Leen. te Lond.	5	100			
Louisiana bij *Hope*	5		99⅝		
Braziliën	5	98⅝	98⅝		
Dito 1843	5	97⅜			
Mexiko	3	21	$21\frac{5}{16}$	21⅜	
Dito Onbepaalde	3	21	$21\frac{5}{16}$	21⅜	
Peru	4½		77⅝		
Grenada, à £ 100	3½	$21\frac{7}{16}$	$21\frac{5}{16}$	$21\frac{7}{16}$	
Dito Uitgestelde		6½	6½		
Ecuador à £ 100	1	14⅝	$14\frac{9}{16}$		
Venezuela, à £ 100	4½	34½			
Dito Uitgestelde			13⅝		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Grieken, Bl. 1825	5				

Pruiss. 49½, 51; Roth. 106, 107; B. Sp. 31; Braz. 1852, 94½; Grenada onb. $21\frac{5}{16}$, $\frac{7}{16}$; Ecuador onb. 14⅛; Grieken, Oblig. 1824, rente 5 pc. 5⅝.

De markt verkeerde over het algemeen in eene zeer vaste stemming.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 4 pCt., Diskonto 4½ pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $55\frac{3}{16}$	Livorno	2/m.	*f* 39½
"	zigt	" 55⅝	Napels		" 83
Bordeaux	2/m.	" 54⅞	Petersburg		" 1.82
"	zigt	" 55⅜	Weenen	6/w.	" 33⅝
Madrid	3/m.	" 238	Augsburg	"	" $35\frac{5}{16}$
Cadix	"	" 238	Frankfort	"	" 98⅝
Seville	"	" 237	Hamburg	2/m.	" 34⅞
Bilbao	"	" 237	"	zigt	" 35⅛
Lissabon	"	" 39⅞	Londen	2/m.	" 11,60
Porto	"	" 39⅞	"	zigt	" 11,72½
Genua	2/m.	" 45½	Rotterdam		"

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 3 Maart. Belg. leen. 2½ pc. 56. Obligatiën 3 pc. —; id. 4 pc. 98⅝; Spanje 1—3 pc 24¼. Binnenl. 3 pc. 37¾; Romeinen 5 pc. 88; Oostenrijk Met. 5 pc. 80⅞; id. Nap. 5 pc. 82⅛.

PARIJS, 3 Maart. Fransche 4½ pc. —; 3 pc. 71.45; 1¼ pc. Spanje 24¼; 3 pc id. 37¼; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 88¼.

LONDEN, 3 Maart. Cons. 93⅞; Spanje buit. 3 pc. 41¼; id. 1¼ pc. 24¼; Rusl. 5 pc. 107⅞; id. 4½ pc. 98; Holl. 4 pc. 98¼; id. 2½ pc. 65; Sard. 5 pc. 90¼; Bras. 104; Peru 4½ pc. 79¼; Gren. uitg. 7; id. werk. 22¼; Mexiko 3 pc. 22¼; Portugal 3 pc. 45¼; Ecuador 14¼; Venezuela 37¼; Wissel op Amst. 11.18¼; Hamburg 13.08.

WEENEN, 3 Maart. Met. 5 pc. 83⅞; id. 4½ pc. 74⅜; Bank-Aktiën 1037; Credit Anst. 288; Wissel op Londen 10.08; Amst. —; Parijs —; Goud 6⅞; Zilver —.

BERLIJN, 3 Maart. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 107; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 19; Amst. kort 142⅞; Hamb. 150½; Petersburg 105⅜.

HAMBURG, 3 Maart. Spanje 1¼ pc. —; id. 3 pc. 23¼; Rusl. 5 pc. 102¼; 4½ pc. 90; 3 pc. Metalliek 40; Noord-Duits. bank 97½; Wissel op Londen 3/m. 13 2¼; id. kort 12 05¼; Amst. 35.90.

FRANKFORT, 3 Maart. 5 pc. Met. 81; 1¼ pc. Spanje binnenl. $24\frac{1}{16}$; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

HANDELSBERIGTEN.

ANTWERPEN, 3 Maart. *Koffij*, gesouteneerd en 300 b Rio ex *Isidore* verkocht. — 1480 kn. *China's appelen* van Palermo aangebragt gingen heden af. — *Granen* kalm voor inl. en vreemde Tarwe. Blanke Zeeuwsche [illegible] [illegible] van Holland gewacht wordende Haver fr. 16¼ a 16⅞. — 100 kn B. A. *Paardentalk* zeilend per *Benjamin Aymar* vonden grif koopers.

LONDEN, 2 Maart. *Suiker* kalm tot laatste weeksprijzen. Huidigen voorraad 46950 ton tegen 56115 ton in 1856. Geraffineerd flaauwer. Bruine Lompen 63 s. 6 d. a 64 s. — *Koffij* vast doch weinig omgaande. Eene lading van 2240 b Port au Prince, bedong ll. Zaturdag 55 s. voor eene naburige haven ass. vrij ord. 10 pCt. Native Ceylon 6 d. hooger. 700 b goed ord. en zeer goed ord. bedongen 60 s. per cwt. — *Thee* firmer en ¼ d. hooger en verlegde naar [illegible] d. a 1 s. 1 d. — *Rijst* stil tot vorige noteeringen. In gepeld voor Export. ging veel af *Cassia Lignea* 5 s. hooger; 600 kn. pile 2 en 6 gingen af a 110 a 112 s. — *Camfer* lager en 100 kn. werden ll Zaturdag verkocht a 92 s. 6 d. — *Guano* zeer schaarsch en voor £ 15 a £ 17 per ton te maken. — *Lijnolie* vast op 41 s. 6 d. en Raapolie vast op 51 a 54 s. *Cocos* d° in een doen op 50 s. a 51 s. 6 d. gehouden. — *Talk* flaauw, disponible tot in Maart 66 s. — *Granen*. Tarwe vast op ll. Maandag prijzen. — Meel ging hoog tot vorige koersen af. Mooije Gerst schaarsch en wat duurder; andere soorten in een doen. Haver schaarsch doch zonder verandering.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 2 Maart. Beck, Phoebus, Tjilatjap.

HELVOET, 2 Maart. Kievit (s), Minister Pahud, Batavia, l. v. Brouwershaven.

BROUWERSHAVEN, 2 Maart. Baumgarten, Johanna Christina, Tjilatjap n. Rott.

UITGEZEILD.

HELVOET, 2 Maart. Collin, Richard Anderson, en Hodgson, Australië, beide New-York.

BROUWERSHAVEN, 2 Maart. Verhagen, Vondel, (Banjoewangie) Rotterdam.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 4 Maart. en lading naar:

Keulen.	J. Allen, Coln. N°. 22.
	W. v. d. Bolt, Maria.
Frankfort,	J. Isebert, Frankfort N°. 4.
Wezel,	E. T. Beijen, de Hoop.
Dusseldorp en Neus.	W. Hoogeweg, Mercuur.
Urdin en en Ruhrort.	R. van Beek, Dankbaarheid.
Mannheim.	A. Dennum, Stad Amsterdam.
Ludwigh. en Manheim.	P. Hartman, Eleonora.

AMSTERDAM, 3 Maart. vertrokken naar:

Keulen.	Th. Kamps, Coln N°. 11.
Ruhrort.	C. Scholten, Hoffnung.
Ludwigh. en Mannheim.	H. S. Wilson, Rijn en Amstel.
Mannheim.	L. Penning, Johanna.

Rijnhoogte	ARNHEM, 3 Maart	9 p.	9 duim.
	KEULEN, 3 "	5 vt.	5½ "

Advertentiën.

(2985) Heden overleed op het onverwachtst, tot innige droefheid van mij en hare verdere betrekkingen, mijne eenige en geliefde Dochter ELISABETH, in den ouderdom van ruim 31 jaren.

AMSTERDAM, 2 Maart 1857. Wed. A. LUCASSEN, geb. WESSELING.

Wordt verlangd tegen 1°. Mei of eerder, op een dorp in de provincie Zuid-Holland, een **Metzelaar**, R. Kath., zijn vak grondig verstaande, ten einde ook als **Baas** te kunnen optreden. Brieven *franco* onder letter A. bij den Boekdrukker G. J. VAN LEEUWEN op de Haarlemstraat te Leyden. (2986)

Men vraagt in de gemeente Halsteren, provincie Noord-Braband, eene bevolking hebbende van 9347 zielen, een **Heel- en Verloskundige**, die belast wordt met de praktijk van de armen dier gemeente. Aan deze betrekking is eene jaarwedde verbonden. Inclinerenden adresseren zich met *franco* brieven of in persoon bij den Burgemeester aldaar.

(2987) RUBBENS, Burgemeester.

LIJDERS.

De ondergeteekende mag zich verheugen over de menigvuldige herstellingen van lijders aan het Rhumatiek, door het gebruik der Olie, die bij door Gods goedheid zoo gelukkig heeft uitgevonden. Onder de herstelde lijders zijn er die geen hand of voet zonder de zwaarste pijnen konden verleggen; er zijn er zelfs onder, die jaren krukken hebben moeten gebruiken en nu geheel hersteld zijn.

Thans heeft hij weder eene Olie uitgevonden, die de zwaarste Ziekens, Rheumatiek of Kramp in het hoofd geheel en spoedig doen verdwijnen. Als eerlijk man verklaart hij, dat, voor zoo ver hem bekend is, deze Olie voor die kwalen nog nimmer gefaald heeft. Als hij in de gelegenheid wordt gesteld, om met zoodanige lijders te spreken, durft hij hun de verzekering geven van hunne herstelling of verlangt geene belooning. In alles kan hij ieder van bovengenoemde attesten overtuigen, [illegible]

H. BERNTSEN,

NIEUWVEEN bij ALPHEN, Prov. Zuid-Holland. (2953)

Heden ziet het licht, en wordt aan HH. Inteekenaars verzonden:

Het 3de (Maart) Nommer van

DE TOESCHOUWER.

Het bevat de volgende artikelen:

Daniël O'Connell, door Mr. C. J. Alberdingk Thijm. — Overzigt van het eerste tijdvak der Nederlandsche beroerten in de 16e eeuw (II). — De policie en de dieven te Londen. — Een hoofdstuk uit het leven eener Liefdezuster.

AMSTERDAM, 1 Maart 1856.

C. L. VAN LANGENHUYSEN.

Bij bovengenoemden zijn de volgende werken verkrijgbaar:

Le libre examen de la vérité de la foi, entretiens sur la Démonstration catholique de la révélation chrétienne, par V. Deschamps de la Congrégation du très saint rédempteur; deuxième édition *f* 1.75

Oeuvres complètes de Massillon, 3 vol. gr. in 8° *f* 7.00

Oeuvres complètes de Bourdaloue, 6 vol. gr. in 8°, belle édition de Besançon *f* 9.00

Oeuvres de Saint Denys l'aréopagite, par l'abbé Darboy, [illegible] *f* 3.85

Mémoires d'Outre-tombe, par le Vicomte de Chateaubriand, 5 vol. in 8° *f* 3.80

Sujets de Circonstances ou recueil d'Allocution et de Discours pour toutes les circonstances ordinaires et extraordinaires du Ministère Pastoral, 1 vol. in 8° *f* 3.50

Theologia Mystica ad usum Directorum Animarum, 2 tom. en Appendix Monita practica pro Directore ex opera cui titulus Directorium Asceticum, auctore R. P. Jo. Bap. Scaramelli S. J. *f* 4.00

Testament d'un vieux laboureur, recueilli par M. C. Simphor Vaudoré, ancien représentant de l'Orne; 2e édit. in 16 *f* 0.25.

Théologie populaire, exposée dans le bon sens du curé Meslier, (le véritable); in 16 de 260 pages *f* 0.25.

Explication des cérémonies de la Messe, par le P. Lebrun, in 16 de 936 p., avec les 36 figures de la messe. *f* 0.20.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.